

JURYRAPPORT

BROUWER PRIJS VOOR WETENSCHAP EN SAMENLEVING 2018

De Brouwer Prijs voor Wetenschap en Samenleving is bestemd voor een persoon of organisatie in Nederland die door een wetenschappelijk of maatschappelijk initiatief de samenhang en het onderling vertrouwen in de samenleving bevordert. Hierbij wordt gedacht aan een initiatief dat daadwerkelijk wordt toegepast, wetenschappelijk is onderbouwd en de mogelijkheid tot opschaling in zich draagt. De jury ontving 15 voordrachten voor de Brouwer Prijs 2018, zonder uitzondering zeer waardevolle maatschappelijke en/of wetenschappelijke initiatieven. Uit deze voordrachten selecteerde de jury een shortlist van drie projecten die het duidelijkst voldeden aan de genoemde criteria. Bij de indieners van deze drie voordrachten is nadere informatie ingewonnen.

Geconfronteerd met drie heel verschillende, maar uitstekende projecten was de taak van de jury geen gemakkelijke. Na ampel beraad heeft de jury unaniem besloten om het project *Privacy by Design* voor te dragen voor de prijs.

Het project adresseert een groot en groeiend maatschappelijk probleem: de bescherming van de eigen persoonsgegevens in een samenleving waarin burgers steeds vaker gevraagd wordt om bepaalde persoonsgegevens kenbaar te maken: bij de slijter, in het ziekenhuis, in het stembureau, bij het inchecken in een hotel, etc. Het tonen van identiteitsbewijzen met de betreffende persoonsgegevens is noodzakelijk in het maatschappelijk verkeer, maar is het ook vertrouwd? Kan de burger erop vertrouwen dat niet ook andere dan de gevraagde persoonsgegevens genoteerd worden, en dat de gegevens niet gaan zwerven? De zorg groeit dat men de grip kwijt raakt over de eigen persoonsgegevens met identiteitsfraude als *worst case* scenario. Privacy by Design beoogt met IRMA die grip, en daarmee vertrouwen in de samenleving, terug te geven.

De stichting Privacy by Design stelt burgers in staat alleen die persoonsgegevens te tonen die nodig zijn, en de vragers van de gegevens te garanderen dat de getoonde gegevens ook aantoonbaar bij die persoon horen. Terwijl digitalisering vaak wordt gezien als een extra risicofactor voor de privacybescherming, wordt zij hier juist als oplossing ingezet. De Stichting Privacy by Design heeft een beveiligde smartphone app ontwikkeld – IRMA (‘I Reveal My Attributes’) – die de gebruiker in staat stelt een soort persoonlijk paspoort samen te stellen met persoonsgegevens zoals naam, adres, geboortedatum, IBAN nummer, BIG registratie, kortingskaarten etc. De echtheid van de kenmerken wordt gewaarborgd met een digitale handtekening van de daartoe bevoegde organisatie, zoals de gemeente bij gegevens uit de gemeentelijke basisadministratie.

De jury heeft vooral het criterium van de wetenschappelijke onderbouwing zwaar laten wegen. Aan de ontwikkeling van IRMA is jarenlang wetenschappelijk onderzoek vooraf gegaan door de Nijmeegse hoogleraar beveiliging en correctheid van programmatuur Bart Jacobs en zijn groep. IRMA maakt gebruik van de modernste encryptietechnieken om de veiligheid van de opgeslagen persoonsgegevens te borgen. Het spreekt de jury aan dat IRMA als open source beschikbaar wordt gesteld en zo door iedereen gebruikt kan worden: zowel door aanbieders van geverifieerde persoonsgegevens als door gebruikers. En hoewel al diverse maatschappelijke partijen betrokken zijn, heeft IRMA nog een lange weg te gaan. De

jury hoopt dat de prijs kan bijdragen aan het verder opschalen van IRMA. Cruciaal is daarbij de beveiliging van de app en vooral de mate waarin burgers de veiligheid van hun persoonsgegevens aan IRMA zullen willen toevertrouwen. De jury wil met de toekenning van de Brouwer Prijs aan de Stichting Privacy by Design het belang onderstrepen van de bescherming van privacygevoelige gegevens bij de noodzakelijke uitwisseling daarvan in het maatschappelijk verkeer als cruciaal element voor vertrouwen in de samenleving nu en in de toekomst.

Drs. M.L.L.E. (Marlies) Veldhuijzen van Zanten-Hyllner, voorzitter Jan Brouwer Fonds, ondervoorzitter Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen

Drs. W.J. (Pim) van der Feltz, CEO Google Nederland

Drs. R.K. (Ronald) Leopold, algemeen directeur Anne Frank Stichting

Prof. dr. P.J. (Paul) Scheffer, hoogleraar Europese Studies, Universiteit van Tilburg en Universiteit van Amsterdam

Prof. dr. I. (Ineke) Sluiter, vice-president KNAW, hoogleraar Griekse taal- en letterkunde, Universiteit Leiden

Prof. mr. A. (Arend) Soeteman, oud-secretaris geestes- en maatschappijwetenschappen van de Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen, emeritus hoogleraar rechtsfilosofie Vrije Universiteit

Prof. dr. ir. M.P.C. (Margot) Weijnen, hoogleraar proces- en energietechnologie Technische Universiteit Delft